

Dosarul nr. 3ra-424/22

2-20148842-01-3ra-14042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Chisilița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Bostan, Gh. Mîra, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank”
Societate pe Acțiuni,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva Centrului
Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoane terțe Banca Națională
a Moldovei și Ecaterina Macarevici, cu privire la anularea actului administrativ
individual defavorabil,

împotriva deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter
Personal, a fost casată hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Râșcani și respinsă acțiunea,

c o n s t a t ă:

La 25 noiembrie 2020, Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe
Acțiuni (în continuare - BC „Moldova-Agroindbank” SA) a depus cerere de chemare
în judecată împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal,
persoană terță Banca Națională a Moldovei cu privire la anularea actului administrativ
individual defavorabil.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la 26 martie 2018, BC „Moldova-
Agroindbank” SA a recepționat scrisoarea Centrului Național pentru Protecția Datelor
cu Caracter Personal nr. 04-14/594 din 20 martie 2018 prin care Centrul a notificat
despre faptul că examinează o plângere privind controlul legalității prelucrării datelor
cu caracter personal de către BC „Moldova-Agroindbank” SA în procesul acordării
unui card de credit. Totodată, prin scrisoarea nr. 04-14/594 din 20 martie 2018,
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a comunicat că, în
viziunea Centrului, persistă bănuiele rezonabile privind posibila încălcare a principiilor

de prelucrare, protecție a datelor cu caracter personal, de către BC „Moldova-Agroindbank” SA în procesul de vânzare a produselor creditare (carduri de credit pentru persoane fizice). În conținutul aceleiași scrisori, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a solicitat BC „Moldova-Agroindbank” SA prezentarea informației/materialelor și a explicațiilor relevante cazului.

Reclamanta a mai menționat că, ulterior a recepționat o altă scrisoare a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 04-09/1707 din 03 august 2018, în textul căreia s-a făcut eronat trimitere la demersul nr. 1398/04 din 11 aprilie 2018, care în viziunea Centrului a fost recepționat de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, or în conformitate cu nomenclatorul băncii, numărul și data demersului la care s-a făcut referire, nu aparține BC „Moldova-Agroindbank” SA. Totuși, BC „Moldova-Agroindbank” SA, fiind o entitate juridică și un operator de date cu caracter personal, de bună-credință, a examinat scrisoarea nr. 04-09/1707 din 03 august 2018 și a constatat faptul că Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în textul scrisorii sale a solicitat prezentarea documentelor la care s-a făcut referire de către bancă în scrisoarea nr. 22008/E00102 din 05 aprilie 2018. Prin intermediul scrisorii nr. 32014/E00076 din 16 august 2018, BC „Moldova-Agroindbank” SA a remis în adresa Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal copia documentelor solicitate.

La 11 iunie 2019, BC „Moldova-Agroindbank” SA a recepționat decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 143 din 31 mai 2019, prin intermediul căreia a fost informată despre constatarea încălcării de către BC „Moldova-Agroindbank” SA a prevederilor art. 4 alin. (1), lit. a) și c) din Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în condițiile descrise în Decizie.

BC „Moldova-Agroindbank” SA a apreciat decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr.143 din 31 mai 2019, că fiind una tardivă, ilegală și neîntemeiată, lipsită de consistență și suport juridic, bazată pe aplicarea eronată și incorectă a legislației în vigoare, pe aprecierea incompletă, subiectivă și unilaterală a circumstanțelor de fapt și pasibilă de a fi anulată.

A constatat o abordare și atitudine abuzivă din partea Centrului, ce presupune o imixtiune în activitatea BC „Moldova-Agroindbank” SA. Prin acțiunile sale, tinde să substituie și să exercite funcțiile, atribuite în exclusivitate Băncii Naționale a Moldovei, ignorând prin aceasta cu vehemență prevederile Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, nr.548-XIII din 21 iulie 1995, precum și ale actelor normative speciale în domeniu.

A explicat că Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nu este autoritatea competentă de a reglementa și verifica procesele de creditare ale băncii. Autoritatea competentă prin prisma prevederilor legale este Banca Națională a Moldovei, care a emis o multitudine de acte normative ce instituie reglementarea proceselor de creditare și cerințelor prudențiale. Este inadmisibil ca Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal să întreprindă acțiuni care periclitizează procesele de creditare a persoanelor fizice, desfășurate de către bancă, inclusiv să

dispună băncii de a-și revizui actele normative în domeniul creditării și dirijării riscurilor aferente creditelor acordate persoanelor fizice. Aceste competențe aparțin în exclusivitate Băncii Naționale a Moldovei.

Reclamanta a mai menționat că nu există acte normative speciale care ar limita atribuțiile conferite Băncii Naționale a Moldovei sau care ar oferi Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal o parte din atribuțiile Băncii Naționale a Moldovei.

Făcând trimitere la prevederile art. 36 alin. (3) din Legea 202/2017, reclamanta a invocat că Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal prin acțiunile sale a atentat la independența juridică, operațională, financiară și administrativă a Băncii. Iar, din moment ce o autoritate competentă de un alt domeniu, indică sau impune băncii și, în special, Băncii Naționale a Moldovei, anumite acțiuni și/sau rectificări/modificări ale actelor normative emise de către acestea, aferente domeniului de creditare și dirijării riscurilor la care se angajează o instituție financiar-bancară (Banca) în procesul de creditare a persoanelor fizice, se încalcă principiul independenței.

Decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 143 din 31 mai 2019, BC „Moldova-Agroindbank” SA o considera tardivă și lovită de nulitate absolută, din motiv că plângerea în adresa BC „Moldova-Agroindbank” SA a fost depusă la Centrul Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, la data de 27 februarie 2018, fiind inițiată verificarea conformității operațiunilor de preluare a datelor cu caracter personal. Soluția a fost emisă abia la data de 31 mai 2019, deși conform art. 27 alin. (3) din Legea 133/2011, în urma examinării plângerii, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal emite o decizie motivată care prevede fie lipsa încălcării prevederilor legislației, fie suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter, fie rectificarea, blocarea sau distrugerea datelor neveridice ori obținute ilicit. Decizia este comunicată părților interesate în termen de 30 de zile de la data primirii plângerii. Însă, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nu a respectat prevederile actelor normative care îi obligă să ofere o soluție asupra plângerii petiționarului în termen de cel mult 30 zile.

În contextul celor invocate, reclamanta a conchis că este nelegitim ca Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal să impute BC „Moldova-Agroindbank” SA o pretinsă încălcare în temeiul unui act tardiv și lovit de nulitate.

În aceeași ordine de idei, BC „Moldova-Agroindbank” SA a indicat ca fiind inadmisibil ca Centru Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal să constate când prevederile Regulamentului cu privire la expunerile „mari”, aprobat prin hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 240 din 9 decembrie 2013, sunt aplicabile și când sunt inaplicabile, nefiind autoritatea competentă în domeniu. Constatările Centrului au fost bazate pe interpretarea evazivă a cadrului normativ per ansamblu. Or, Centrul Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nu posedă nici competențele și nici experiența necesară pentru a constata aplicabilitatea/inaplicabilitatea unor prevederi legale din domeniul creditării, cerințelor prudențiale, dirijării riscurilor de credit și a căror emitent nu este însuși.

BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat anularea deciziei nr. 143 din 31 mai 2019, emise de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, cu constatarea lipsei încălcării de către BC „Moldova-Agroindbank” SA a prevederilor legislației în procesul de vânzare a produselor creditare persoanelor fizice.

Prin încheierea din 07 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a dispus atragerea în proces a Ecaterinei Macarevici și a Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de persoane terțe (f.d. 62-64).

Prin hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA a fost admisă și a fost anulată decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 143 din 31 mai 2019.

La 01 iunie 2021, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar în termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ a prezenta, la 11 octombrie 2021 motivarea apelului.

Prin decizia din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, casată integral hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și emisă o nouă decizie, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

La 24 martie 2022, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus recurs nemotivat, iar la 28 aprilie 2022 a prezentat motivarea recursului.

În motivarea recursului, a reiterat argumentele de fapt și de drept expuse la examinarea cauzei în instanța de fond și apel.

Recurentul a indicat că apreciază decizia din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău ca fiind una ilegală, neîntemeiată, lipsită de consistență și suport juridic, bazată pe aplicarea eronată și incorectă a legislației în vigoare, pe aprecierea incompletă, subiectivă și unilaterală a circumstanțelor de fapt și de drept, fiind pasibilă de a fi casată.

Referitor la motivarea soluției juridice a deciziei contestate a invocat că în textul acesteia nu sunt redată circumstanțele de fapt și de drept aferente soluției adoptate de instanța de apel și de ce instanța de apel a ajuns la concluzia că soluția instanței de fond ar fi ilegală, nejustificată și adoptată cu greșeli. Actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de către părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă. În opinia Băncii, soluția instanței de apel este una pripită, nejustificată și fără o motivare în sensul soluției oferite.

Consideră că instanța de apel, inter alia în mod eronat a aplicat legea care reglementează aspectele privind cazul din speță și a lăsat fără examinare argumentele recurente. Prin urmare, a fost încălcat dreptul de a fi auzit, or dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.

Recurenta pretinde că instanța de apel a ignorat și argumentele expuse de persoana terță Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă care exercită atribuții de reglementare și supraveghere prudentială. Banca Națională și-a expus dezacordul cu decizia Centrului, deoarece nemijlocit reglementează și supraveghează procesul de atragere de fonduri, acordarea și monitorizarea creditelor, care implică în sine prelucrarea datelor cu caracter personal, inclusiv a rudelor de gradul I și II al potențailor debitori. În același timp, Banca Națională a Moldovei, susținând poziția Băncii a declarat în fața instanței de apel faptul că riscul de credit (riscul de afectare a capitalului și profiturilor ca urmare a neîndeplinirii de către debitor sau altă contra-parte a obligațiilor contractuale) crește pe măsura concentrării expunerilor (credite și alte active) băncilor față de grupurile de persoane aflate în legătură. Astfel, în scopul acoperirii riscurilor specifice activității bancare, inclusiv celui de creditare și concentrare a expunerilor, Banca este supusă unor cerințe prudenciale speciale, stabilite de Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor și actele normative ale BNM adoptate întru aplicarea legii. Aceste circumstanțe de drept au fost lăsate fără apreciere juridică de către instanța de apel.

A menționat că instanța de apel urma să constate că procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal la rudelor de gradul I și II al potențialilor debitori este efectuat întru îndeplinirea unei obligații legale ce îi revine Băncii, care are sarcina de identifica grupurile de persoane aflate în legătură. Totodată, instanța de apel a expus poziții contradictorii, deoarece inițial face trimitere la expunerea unei persoane față de Bancă, ca mai apoi să se refere la expunerea unui „grup de persoane acționând concertat...” față de Bancă și a omis faptul, că scopul acestor reglementări este de a stabili dacă eventuala tranzacție de creditare se va încadra sau nu în „expunerea mare”, iar pentru acesta, inițial este nevoie de a stabili faptul dacă potențialul debitor face parte dintr-un grup de persoane aflate în legătură și care ar fi expunerea totală a Băncii față de acest grup de persoane aflate în legătură.

Recurenta a accentuat în mod repetat că acțiunile, constatările, concluziile și actele Centrului ignoră prevederile actelor normative ale BNM și poartă un caracter de imixtiune în activitatea instituțiilor financiar-bancare. Centrul nu deține calitatea de autoritate competentă pentru bănci și/sau nu deține atribuții de licențiere, reglementare și supraveghere prudentială a activității băncilor comerciale din Republica Moldova.

Astfel, este de părerea că instanța de apel urma să constate depășirea de către Centru a atribuțiilor privind interpretarea actelor normative. Prevederile actelor normative aferente proceselor de creditare trebuie interpretate „in corpore”, și nu doar fragmentar care luate independent, ar crea impresia că Banca nu respectă careva prevederi legale în cadrul procesului de creditare a persoanelor fizice și inclusiv la întreprinderea acțiunilor de rigoare în vederea stabilirii grupului de persoane aflate în legătură și expunerea netă și totală a acestora față de Bancă.

A specificat că dacă un potențial debitor solicită vânzarea unui produs de creditare în sumă maximă de 30 000 MDL, acest lucru nu înseamnă că prevederile Regulamentului cu privire la expunerile „mari”, aprobat prin hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr. 240 din 9 decembrie 2013, nu sunt aplicabile. Actul normativ

este aplicabil tuturor solicitanților de produse de creditare. Anume în procesul de creditare se înfăptuiește stabilirea persoanelor aflate în legătură cu potențialul debitor și dacă expunerea netă a Băncii față de aceștia depășește 10% din capitalul normativ al Băncii.

Un alt aspect invocat de recurentă ține de faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra tardivității deciziei. Ar fi fost oportun, ca Centrul, în termenul prescris de actele normative să ofere petiționarei explicațiile Băncii, remise în adresa Centrului, aferente controlului inițiat pe marginea plângerii acesteia. În realitate Centrul nu a întreprins practic nimic întru examinarea speței multilateral și multiaspectual cu interpretarea și aplicarea tuturor circumstanțelor de drept, per ansamblu și, nemijlocit elucidarea situației, ca în final să emită Decizia care nu are nici un suport factologic și nici o justificare legală.

Solicită admiterea prezentei cereri de recurs, casarea integrală a deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi decizii privind menținerea hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 15 februarie 2022, în ședință publică.

Dispozitivul deciziei a fost expediat părților prin intermediul poștei electronice la 03 martie 2022 (f.d.180).

La 24 martie 2022, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 181-183).

Decizia motivată din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de recurentă la 31 martie 2022 (f.d.181-190).

Ulterior, la 28 aprilie 2022, BC „Moldova-Agroindbank” SA a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 191-204).

În condițiile enunțate, recursul a fost depus în termenul legal prevăzut la art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ.

La 29 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și terțelor persoane copia recursului depus de BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 03 iunie 2022, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a depus referință prin care a solicitat declararea cererii de recurs ca

inadmisibilă, or din analiza recursului depus de către BC „Moldova-Agroindbank” SA, rezultă că acesta nu conține argumente care ar demonstra veritabile și esențiale încălcări de drept procedurale și materiale capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestate.

La 21 iunie 2022, referință a depus și Banca Națională a Moldovei prin care a solicitat admiterea recursului depus de către BC „Moldova-Agroindbank” SA, casarea deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, și emiterea unei noi decizii privind menținerea hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Drept temei a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și în mod eronat a interpretat legea. Din decizia recurată rezultă că instanța de apel a limitat aplicabilitatea cerințelor și efectelor Regulamentului nr.240/2013 în ce privește identificarea și calificarea expunerii „mari” condiționându-le de suma produsului de creditare solicitat de client și mărimea capitalului normativ al băncii (în speță, creditul de 30 000 lei solicitat de către cet. Macarevici Ecaterina și 294,87 milioane lei - 10% din capitalul normativ total al BC „Moldova-Agroindbank” SA), în timp ce scopul și prevederile Regulamentului nr.240/2013 sunt aplicabile și se referă la expunerile unei bănci, inclusiv creditele, indiferent de suma lor.

Banca Națională a reiterat că scopul Regulamentului nr.240/2013, este minimizarea pierderilor pe care banca le poate suporta ca rezultat al concentrării expunerilor. Pentru aceasta, Regulamentul nr.240/2013 stabilea băncilor cerința de calificare ca expunere „mare” a expunerii nete asumate de bancă față de o persoană sau un grup de persoane acționând concertat, alcătuind 10% sau mai mult din capitalul normativ total al băncii, și limitele maxime admisibile ale riscului de concentrare a expunerilor. La rândul său, pentru a determina mărimea expunerii asumată față de o persoană sau un grup de persoane acționând concertat și limitele admisibile ale riscului de concentrare a expunerilor este necesar a fi stabilită existența sau lipsa legăturii dintre persoane. Or, pe lângă solicitarea creditului de către debitorul potențial (asumării altui angajament al băncii) pot fi și credite deja acordate (alte angajamente asumate de bancă) sau care urmează a fi acordate persoanelor (asumate față de persoanele) care acționează concertat cu debitorul potențial, inclusiv rudele de gradul I și II, și care urmează a fi luate în calcul la determinarea expunerii totale față grupul respectiv de persoane, dat fiind faptul că datorită legăturilor/acțiunii concertate toți aceștia pot fi expuși la același risc de neplată a datoriilor.

Concluzia instanței de apel privind caracterul excesiv al colectării datelor cu caracter personal ale rudelor de gradul I și II ale solicitantului creditului o apreciază ca fiind una eronată, având în vedere scopul pentru care această colectare se realizează. Scopul colectării și prelucrării datelor cu caracter personal ale acestor subiecți nu constă în necesitatea de a decide de a acorda un credit unei persoane fizice în funcție de suma lui, în speță 30 000 de lei sau suma maximă a acestuia de până la 294,87 milioane lei, ci identificarea, administrarea, monitorizarea și raportarea riscului de concentrare a expunerilor băncii față de un grup de persoane care acționează concertat.

Respectiv, a menționat că decizia instanței de apel nu este corespunzător motivată. Instanța de apel urma să efectueze testul de legalitate și proporționalitate a

ingerinței în drepturile persoanei prin colectarea datelor menționate. Astfel, instanța de apel urma să verifice condițiile în care se exercită această ingerință, și anume dacă era prevăzută de lege, dacă urmărea un scop legitim și dacă era necesară, și să se expună în acest sens. În cadrul acestei verificări, instanța trebuie să pună în balanță interesele concurente private și publice și să determine dacă banca a aplicat corect actele normative.

Prin încheierea din 29 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de BC „Moldova-Agroindbank” SA, a fost numit în complet de cinci judecători.

Conform art.247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurente, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, în raport cu argumentele din referințe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Potrivit art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Prin prisma art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La fel, aplicabile sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborate cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că, la 23 februarie 2018, Ecaterina Macarevici a depus o plângere la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal solicitând examinarea legalității acțiunilor BC „Moldova-Agroindbank” SA și respectarea de către bancă a prevederilor legislației în procesul de vânzare a produselor creditare persoanelor fizice, pentru accesarea și prelucrarea datelor cu caracter personal (f.d.1-2, dosar administrativ).

La 26 martie 2018, BC „Moldova-Agroindbank” SA a recepționat scrisoarea nr. 04-14/594 din 20 martie 2018, prin care Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova a notificat despre faptul că examinează o plângere prin care se solicită controlul legalității prelucrării datelor cu caracter personal de către Bancă în procesul acordării unui card de credit. Totodată, Centru a solicitat Băncii prezentarea informației/materialelor și explicațiilor relevante cazului din speță.

Prin răspunsul din 24 martie 2018, Banca a comunicat Centrului despre prelungirea termenului de prezentare a explicațiilor, în legătură cu complexitatea subiectului abordat (f.d.8 dosar administrativ).

Prin scrisoarea nr. 22008/E00102 din 05 aprilie 2018, Banca și-a exprimat dezacordul cu poziția Centrului. În special, Banca a relatat că prevederile actelor normative, coroborate la cazul din speță, demonstrează faptul că, în procesul de vânzare a produselor creditare (carduri de credit pentru persoane fizice), Banca nu a avut scopul prelucrării incorecte, nelegitime, neadecvate, nepertinente și în exces a datelor cu caracter personal al potențialilor debitori ai Băncii, ci dimpotrivă, a tins spre respectarea cu strictețe a prevederilor actelor normative în vigoare, în special a prevederilor actelor Băncii Naționale a Moldovei.

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, prin decizia nr. 143 din 31 mai 2019, a dispus:

1. BC „Moldova-Agroindbank” SA va întreprinde măsuri organizatorice și tehnice de rigoare în vederea neadmiterii colectării categoriilor și volumului de date cu caracter personal excesiv scopului vizat, prin reevaluarea necesității colectării datelor cu caracter personal în privința rudelor de gradul I și II ale solicitanților produselor creditare care nu sunt atribuite la expunerile „mari”, în conformitate cu faptele stabilite de prezenta decizie.

2. BC „Moldova-Agroindbank” SA va revizui Instrucțiunea privind dirijarea riscurilor, aferente creditelor acordate persoanelor fizice, aprobată prin decizia Consiliului BC „Moldova-Agroindbank” SA din 15 august 2016, proces-verbal nr. 15, în scopul divizării procedurii de acordare a produselor creditate care fac obiectul expunerilor „mari” și celor ce nu se încadrează în această categorie.

3. Se recomandă Băncii Naționale a Moldovei de a analiza actele normative emise de către organele de conducere ale băncilor și practica băncilor, în vederea elucidării volumului de date cu caracter personal, necesar a fi prelucrate la acordarea serviciilor bancare ce nu fac obiectul expunerilor „mari”.

4. Informarea CNPDCP, în termen de cel mult 45 zile, privind măsurile întreprinse în vederea realizării pct. 1 și 2 din prezentul dispozitiv.

5. Informarea CNPDCP, în termeni proximi, privind măsurile întreprinse în vederea realizării pct. 3 din prezentul dispozitiv.

6. Decizia cu drept de atac în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile (f.d.100-107, dosar administrativ).

La 22 octombrie 2020, reclamanta s-a adresat cu o cerere prealabilă înregistrată la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, solicitând anularea deciziei nr. 143 din 31 mai 2020 (f.d.4-8, dosar administrativ).

Prin răspunsul nr.04/14-3538 din 05 noiembrie 2020, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a menținut poziția enunțată în decizie, invocând inoportunitatea respectării procedurii prealabile (f.d.1, dosar administrativ).

Nefiind de acord cu răspunsul primit, reclamanta BC „Moldova-Agroindbank” SA, la 25 noiembrie 2020, s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată. (f.d.2-7)

Prin acțiunea formulată, BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat anularea deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 143 din 31 mai 2019.

Prin hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA a fost admisă și a fost anulată decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 143 din 31 mai 2019.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, reieșind din prevederile Legii nr.548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, aceasta are funcții de supraveghere în domenii extrem de importante, chemate să asigure integritatea și stabilitatea sistemului bancar și respectiv financiar nebanca. Obiectivul fundamental al Băncii Naționale a Moldovei este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, Banca Națională promovează și menține un sistem financiar bazat pe principiile pieței și sprijină politica economică generală a statului (art.4). Supravegherea bancară este unul dintre pilonii sistemului bancar care are menirea de a menține stabilitatea financiară, de a asigura integritatea, eficiența și buna funcționare a activității băncilor. În cadrul procedurilor de supraveghere, autoritățile menționate au nevoie de instrumente eficiente pentru a interveni în vederea prevenirii sau rezolvării situațiilor în dificultate, într-o manieră care să minimizeze impactul negativ asupra sistemului financiar și implicit, asupra economiei.

În aceeași ordine de idei, instanța de judecată a considerat importante afirmațiile expuse de persoana terță că, în virtutea specificului activității bancare (atragerea de fonduri, care pot fi retrase la cerere, și acordarea de credite pe un termen, necesitatea sporită în mijloace lichide întru asigurarea efectuării neîntreruptă a plăților), băncile sunt expuse unor riscuri, care au la origine mai multe surse, una de baza fiind activitatea de creditare a băncii. Riscul de credit (riscul de afectare a capitalului și profiturilor ca urmare a neîndeplinirii de către debitor sau altă contra-parte a obligațiilor contractuale) crește pe măsura concentrării expunerilor (credite și alte active) băncilor față de grupurile de persoane aflate în legătură. În acest context, în scopul acoperirii și riscurilor specifice activității bancare, inclusiv celui de creditare și

concentrare a expunerilor, banca este supusă unor cerințe prudențiale speciale, stabilite de Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (titlul III, cap. 3) și actele normative ale BNM adoptate întru aplicarea legii.

Făcând trimitere la art. 74 alin. (1) și (3) din Legea nr.202 din 06 octombrie 2017, privind activitatea băncilor, pct. 2 subpct. 1, 6, pct. 3 al Regulamentul cu privire la expunerile „mari”, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.240 din 09.12.2013, pct. 118 al Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.146 din 07 iunie 2017, instanța de judecată a reținut argumentele expuse de reclamant și persoana terță Banca Națională a Moldovei, potrivit căroră, identificarea, administrarea, monitorizarea, raportarea tuturor expunerilor mari ale băncilor în contextul nevoii de a asigura plata datoriilor și a minimiza pierderile pe care le pot suporta ca rezultat al concentrării expunerilor sale, băncile au obligația de a colecta și evalua unele date despre debitorii potențiali sau prezenți, inclusiv datele cu caracter personal, care ar permite identificarea unui potențial sau prezent grup de persoane aflate în legătură, în raport cu care expunerea băncii ar fi calificată ca „mare” și, corespunzător, ar permite respectarea limitelor (praguri) stabilite ale expunerilor băncii și, în așa mod, limitarea și diversificarea riscurilor băncii. Or, la momentul încheierii tranzacțiilor de credit și prestare a altor servicii/produse creditare, banca identifică grupul de persoane aflate în legătură cu persoana fizică-solicitantul de credit sau altui produs de creditare și calculează expunerea băncii față de fiecare persoană din acest grup, pentru a aprecia dacă expunerea totală față de grupul de persoane constituie zece la sută sau mai mult din capitalul normativ total al băncii.

Instanța de judecată a apreciat că perfectarea formularelor cu privire la informația generală despre debitor, persoana fizică, conform Anexei nr.4 la Instrucțiunea privind dirijarea riscurilor, aferente creditelor, acordate persoanelor fizice, aprobată prin decizia Consiliului Băncii din 15 august 2016, procesul-verbal nr. 15, care implică prelucrarea datelor cu caracter personal ale rudelor de gradul I și II ale potențialilor clienți în procesul de vânzare a produselor creditare, este necesară în vederea îndeplinirii unei obligații care îi revine Băncii (operatorului) conform legii și este corespunzătoare rigorilor impuse de identificare, evaluare, monitorizare și verificare a contrărilor din portofoliul de expuneri, inclusiv de cunoaștere a datelor privind persoanele aflate în legătură, față de care banca se expune, cu alte persoane, inclusiv schimbările produse în datele anterior prezentate.

Instanța de judecată a apreciat ca întemeiată afirmația reclamantei că scopul acestor reglementări este de a stabili dacă eventuala tranzacție de creditare se va încadra sau nu în „expunerea mare”, iar pentru acesta, inițial este nevoie de a stabili faptul dacă potențialul debitor face parte dintr-un grup de persoane aflate în legătură și care ar fi expunerea totală a Băncii față de acest grup de persoane aflate în legătură. Aceste acțiuni se pot efectua doar prin prelucrarea datelor cu caracter personal ale rudelor de gradul I și II ale potențialului debitor.

Având în vedere cele stabilite, instanța de judecată a ajuns la concluzia că decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 143 din 31 mai 2019 nu corespunde legalității materiale, urmând a fi anulată.

La 01 iunie 2021, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, iar în termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ a prezentat, la 11 octombrie 2021, motivarea apelului.

Prin decizia din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, casată integral hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și emisă o nouă decizie, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

Fiind investită cu judecarea cauzei, instanța de apel a reținut ca obiectul controlului judecătoresc în prezenta speță, constituie decizia nr. 143 din 31 mai 2019 emisă de Centrul Național pentru Protecția datelor cu Caracter Personal, prin care BC „Moldova-Agroindbank” SA a fost obligată să revizuiască Instrucțiunea privind dirijarea riscurilor, aferente creditelor acordate persoanelor fizice, aprobată prin decizia Consiliului băncii din 15 august 2016, proces-verbal nr. 15, în scopul divizării procedurii de acordare a produselor creditate care fac obiectul expunerilor „mari” și celor ce nu se încadrează în această categorie.

În contextul pretențiilor deduse judecării, Colegiul a reiterat prevederile art. 4, art. 5 alin. (1), (5) din Legea nr. 133/08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal (în redacția la data emiterii actului administrativ individual defavorabil contestat), pct. 1, 2 subpct. 1, 3, pct. 5 al Regulamentului cu privire la expuneri „mari”, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr. 240 din 09 decembrie 2013.

Raportând normele legale enunțate la speță, Colegiul a menționat că în procesul de vânzare a produselor creditate (carduri de credit pentru persoanele fizice) instituția este ghidată de actele normative emise de Banca Națională a Moldovei, precum și de prevederile actelor normative interne în domeniu. Astfel, la elaborarea Formularului cu privire la informația generală despre debitorul - persoana fizică și prezentarea spre completare obligatorie a acestuia potențialului debitor, este impusă de prevederile Legii privind activitatea băncii, nr. 202 din 06 octombrie 2017, Regulamentul cu privire la expuneri „mari”, aprobat prin hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 240 din 09 decembrie 2013, Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncii, aprobat prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 146 din 07 iunie 2017, Instrucțiunii privind dirijarea riscurilor, aferente creditelor, acordate persoanelor fizice, aprobat prin decizia Consiliului BC „Moldova-Agroindbank” SA din 15 august 2016, proces-verbal nr. 15, Ghidul produsului „Carduri de credite pentru persoanele fizice”, aprobat prin decizia Consiliului Băncii din 15 august 2016, proces-verbal nr. 15, precum și prevederile procedurii „Cunoaște-ți clientul - persoana fizică”, aprobat prin decizia Consiliului BC „Moldova-Agroindbank” SA din 30 septembrie 2016, proces-verbal nr. 23.

Completarea Formularului cu privire la informația generală despre debitor, ar fi fost necesară în vederea respectării unor obligații legale ce revin Băncii. În procesul de vânzare a produselor de creditare (carduri de credit persoane fizice), Banca are drept scop stabilirea riscurilor în contextul expunerilor „mari”.

Instanța de apel a accentuat că Regulamentul cu privire la expuneri „mari”, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr. 240 din 09 decembrie 2013, este aplicabil administrării expunerilor „mari” cu scopul de a minimiza pierderile pe care banca le poate suporta ca rezultat al concentrării expunerilor, iar potrivit noțiunii definite în Regulamentul menționat, expuneri „mari” constituie expunerea netă față de o persoană sau un grup de persoane acționând concertat, alcătuiind zece la sută sau mai mult din capitalul normativ total a băncii. Expunerea netă față de o persoană sau un grup de persoane acționând concertat, este expunerea care este supusă riscului că debitorul și/sau partea contractantă nu-și va putea onora obligațiunile sale față de bancă.

În acest sens, instanța de apel a stabilit că potrivit pct. 1.3 al Informației privind activitatea economico-financiară a BC „Moldova-Agroindbank” SA, la situația din 31 decembrie 2017, capitalul normativ total (CNT) era în volum de 2948,74 milioane lei, respectiv autoritatea publică pârâtă corect a dedus că expunerile „mari” ale BC „Moldova-Agroindbank” SA vor constitui suma de minimum 10 % din capitalul normativ total, ce constituie suma de 294,87 milioane lei, iar în procesul de vânzare a produselor creditare (carduri de credit persoane fizice), procedura expunerilor mari va fi aplicabilă în cazul în care expunerea netă față de o persoană sau un grup de persoane acționând concertat va fi minimum în diapazonul sumei de 294,87 milioane lei.

Prin urmare, Colegiul a susținut ca fiind corectă concluzia Centrului pentru protecția datelor cu caracter personal că, în astfel de împrejurări, colectarea datelor cu caracter personal în privința rudelor de gradul I și II ale solicitantului, la deschiderea unui card de credit cu suma de 30 000 MDL, din care expunerea netă va fi maxim de 30 000 MDL sau mai mică, în dependență de existența gajului din partea solicitantului, este excesivă și respectiv, contrazice prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Colegiul a ajuns la concluzie că actul administrativ individual defavorabil contestat a fost emis cu respectarea legislației în vigoare, iar soluția instanței de fond privind anularea deciziei nr. 143 din 31 mai 2019 a Centrului Național pentru protecția datelor cu caracter personal, este una greșită, deoarece colectarea datelor cu caracter personal ale rudelor de gradul I și II ale potențialilor clienți în procesul de vânzare a produselor creditare, în cazul solicitării creditelor care nu se încadrează în noțiunea expunerile „mari”, în sensul prevederilor pct. 6 al Regulamentului cu privire la expuneri „mari”, nu corespunde principiilor statuate la art. 4 alin. (1) lit. a) și c) al Legii 133/2011.

Pornind de la circumstanțele menționate, instanța a statuat că autoritatea publică pârâtă corect a indicat necesitatea revizuirii de către instituția bancară a prevederilor Instrucțiunii privind dirijarea riscurilor, aferente creditelor acordate persoanelor fizice, aprobată prin decizia Consiliului BC „Moldova-Agroindbank” SA din 15 august 2016,

procesul-verbal nr. 15, în scopul reevaluării necesității colectării datelor cu caracter personal în privința rudelor de gradul I și II ale solicitanților produselor creditare, care nu sunt atribuite la expunerile „mari”.

Colegiul a apreciat ca fiind nefondat argumentul intimitei precum că, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, prin decizia emisă a depășit atribuțiile care îi revin prin prisma prevederilor legale, interpretând eronat circumstanțele de fapt aplicabile cazului din speță.

Instanța de apel a conchis că, examinând plângerea Ecaterinei Macarevici privind verificarea legalității prelucrării datelor cu caracter personal de către BC „Moldova-Agroindbak” SA, în procesul deschiderii unui card de credit, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a constatat că acțiunile băncii contravin Legii nr. 133/08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal, iar acest fapt nu poate fi apreciat ca depășire a atribuțiilor care îi revin. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a fost creat anume pentru efectuarea controlului asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal, cu cerințele Legii nr. 133/08.07.2011. Iar, un simplu dezacord al reclamantei cu concluziile Centrului despre existența încălcării Legii în acțiunile operatorului, nu pot servi ca temei de anulare a actului administrativ individual defavorabil contestat.

În circumstanțele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a ajuns la concluzia de a admite apelul depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, a casa integral hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a emite o decizie nouă prin care acțiunea înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA să fie respinsă ca neîntemeiată.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a judecat formal cauza și a interpretat în mod eronat legea, iar în consecință neîntemeiat a concluzionat că hotărârea primei instanțe este greșită.

Completul reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În condițiile art.257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art.258 alin.(3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi examinată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate și prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (la situația de până la 1 aprilie 2019). Or, în speță procedura administrativă se referă la o activitate administrativă inițiată până la 01 aprilie 2019, aspect care determină că la caz se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

În consolidarea soluției, în coraport cu circumstanțele de fapt și de drept ale acțiunii, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că potrivit art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Art. 20 din Codul administrativ, prevede că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană, care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

După cum s-a constatat supra, în urma sesizării depuse de către Ecaterina Macarevici, la 23 februarie 2018, de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a fost emisă decizia nr. 143 din 31 mai 2019.

Potrivit art.27 alin.(5) din Legea nr.133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, operatorul, persoana împuternicită de către acesta sau subiectul datelor cu caracter personal pot contesta decizia Centrului în instanța de contencios administrativ.

Conform art.165 alin. (1) din Codul administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiției. Dacă autoritatea publică nu soluționează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului.

Din prevederile legale enunțate rezultă că, la exercitarea acțiunii în contencios administrativ, legea specială a instituit o procedură administrativă obligatorie (dacă legea nu dispune altfel), prealabilă sesizării instanței.

Prevederile art.209 alin.(1) Cod administrativ statuează că, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Acțiunea a fost depusă de către reclamantă la 25 noiembrie 2020.

Raportând circumstanțele constatate la normele de drept citate, instanța concluzionează că termenul de înaintare a acțiunii a fost respectat.

Referitor la fondul acțiunii, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că potrivit art.2 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08 iulie 2011, prezenta lege reglementează relațiile juridice care apar în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal ce fac parte dintr-un sistem de evidență sau care sunt destinate să fie incluse într-un asemenea sistem, efectuată în totalitate sau în parte prin mijloace automatizate, precum și prin alte mijloace decât cele automatizate. Domeniul de acțiune al prezentei legi se extinde asupra: a) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate în cadrul activităților desfășurate de operatori aflați pe teritoriul Republicii Moldova; b) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova, precum și de către alți operatori aflați în afara teritoriului țării, dar pe teritorii în care se aplică dreptul intern al Republicii Moldova, în temeiul dreptului internațional public; c) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de operatori aflați în afara teritoriului Republicii Moldova, cu utilizarea mijloacelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția cazului în care aceste mijloace nu sînt utilizate decît în scopul tranzitării pe teritoriul Republicii Moldova a datelor cu caracter personal care fac obiectul prelucrării respective; d) prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare și al altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale în condițiile legii.

Prevederile prezentei legi sunt aplicabile persoanei împuternicite de către operator, fără a exclude dreptul de a intenta acțiune în justiție împotriva operatorului.

Domeniul de acțiune al prezentei legi nu se extinde asupra: a) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către operatori exclusiv pentru nevoi personale sau familiale, dacă prin aceasta nu se încalcă drepturile subiecților datelor cu caracter personal; b) prelucrării datelor cu caracter personal atribuite la secret de stat în modul stabilit, cu excepția celor indicate la alin.(2) lit.d); c) operațiunilor de prelucrare și transmitere transfrontalieră a datelor cu caracter personal ce se referă la făptuitorii sau victimele crimelor de genocid, ale crimelor de război și ale crimelor împotriva umanității.

Conform art. 3 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal (în vigoare la momentul emiterii Deciziei nr. 143 din 31.05.2019), date cu caracter personal sunt orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect

al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale; prelucrarea datelor cu caracter personal – orice operațiune sau serie de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal prin mijloace automatizate sau neautomatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, păstrarea, restabilirea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea, iar operator – persoana fizică sau persoana juridică de drept public sau de drept privat, inclusiv autoritatea publică, orice altă instituție ori organizație care, în mod individual sau împreună cu altele, stabilește scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal prevăzute în mod expres de legislația în vigoare.

Potrivit art.4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011 (în vigoare la momentul emiterii Deciziei nr. 143 din 31.05.2019), datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie: a) prelucrate în mod corect și conform prevederilor legii; b) colectate în scopuri determinate, explicite și legitime, iar ulterior să nu fie prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică nu este considerată incompatibilă cu scopul colectării dacă se efectuează cu respectarea prevederilor prezentei legi, inclusiv privind notificarea către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, și cu respectarea garanțiilor privind prelucrarea datelor cu caracter personal, prevăzute de normele ce reglementează activitatea statistică, cercetarea istorică și cea științifică; c) adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sunt colectate și/sau prelucrate ulterior; d) exacte și, dacă este necesar, actualizate. Datele inexacte sau incomplete din punctul de vedere al scopului pentru care sunt colectate și ulterior prelucrate se șterg sau se rectifică; e) stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sunt colectate și ulterior prelucrate. Stocarea datelor cu caracter personal pe o perioadă mai mare, în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, se va face cu respectarea garanțiilor privind prelucrarea datelor cu caracter personal, prevăzute de normele ce reglementează aceste domenii, și numai pentru perioada necesară realizării acestor scopuri. Operatorii au obligația să respecte și să asigure implementarea prevederilor alin.(1).

Astfel, în baza plângerii depuse la 23 februarie 2018 de Ecaterina Macarevici la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, a fost inițiat un control față de operatorul BC „Moldova-Agroindbank” SA, privind respectarea legislației în materia protecției datelor cu caracter personal.

Rezultatele controlului efectuat au fost rezumate în decizia nr. 143 din 31 mai 2019, în motivarea căreia Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a concluzionat că potrivit noțiunii definite în Regulamentul cu privire la expuneri „mari”, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare ai Băncii

Naționale a Moldovei nr. 240 din 09 decembrie 2013, expuneri „mari” constituie expunerea netă față de o persoană sau un grup de persoane acționând concertat, alcătuiind zece la sută sau mai mult din capitalul normativ total al băncii. Expunerea netă față de o persoană sau un grup de persoane acționând concertat este expunerea care este supusă riscului că debitorul și/sau partea contractantă nu-și va putea onora obligațiunile sale față de bancă.

Astfel, a dedus că expunerile „mari” ale BC „Moldova-Agroindbank” SA vor constitui suma de minimum 10 % din capitalul normativ total, ce constituie suma de 294,87 milioane lei, iar în procesul de vânzare a produselor creditare (cârduri de credit persoane fizice), procedura expunerilor mari va fi aplicabilă în cazul în care expunerea netă față de o persoană sau un grup de persoane acționând concertat va fi minimum în diapazonul sumei de 294,87 milioane lei. În aceste împrejurări colectarea datelor cu caracter personal în privința rudelor de gradul I și II ale solicitantului, la deschiderea unui cârd de credit cu suma de 30 000 lei, din care expunerea netă va fi maxim de 30 000 lei sau mai mică, în dependență de existența gajului din partea solicitantului, este excesivă.

Aceleași raționamente au fost reținute de către instanța de apel la adoptarea soluției de respingere a acțiunii.

Analizând, motivarea expusă, instanța de recurs reține că atât Centru, cât și instanța de apel a limitat aplicabilitatea cerințelor și efectelor Regulamentului nr.240/2013 în ce privește identificarea și calificarea expunerii „mari”, condiționându-le de suma produsului de creditare solicitat de Ecaterina Macarevici și mărimea capitalului normativ al băncii, în timp ce scopul și prevederile Regulamentului nr.240/2013 sunt aplicabile și se referă la expunerile unei bănci, inclusiv creditele, indiferent de suma lor.

Or, potrivit art. 74 alin. (1) și (3) din Legea nr.202 din 06 octombrie 2017, băncile sunt obligate să respecte limitele privind expunerile mari și să dispună de proceduri administrative și contabile riguroase și de mecanisme adecvate de control intern pentru identificarea, administrarea, monitorizarea, raportarea ulterioare și înregistrarea tuturor expunerilor mari și modificărilor ale acestora, conform dispozițiilor legale și ale actelor normative ale BNM.

Conform pct. 3 al Regulamentul cu privire la expunerile „mari”, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.240 din 09 decembrie 2013, Băncile trebuie să dispună de politici și proceduri interne de identificare, evaluare, monitorizare și verificare a contrărilor din portofoliul de expuneri, inclusiv de cunoaștere a datelor privind persoanele aflate în legătură, față de care banca se expune, cu alte persoane, inclusiv schimbările produse în datele anterior prezentate.

Potrivit pct. 118 al Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.146 din 07 iunie 2017, băncile trebuie să dispună de procese interne adecvate pentru raportarea riscului de concentrare rezultat din expunerile individuale față de clienți sau față de grupuri de clienți aflați în legătură.

În acest sens, instanța de fond, corect a apreciat că în virtutea specificului activității bancare (atragera de fonduri, care pot fi retrase la cerere, și acordarea de credite pe un termen, necesitatea sporită în mijloace lichide întru asigurarea efectuării neîntreruptă a plăților) băncile sunt expuse unei serii de riscuri, care au la origine mai multe surse, una de bază fiind activitatea de creditare a băncii. Riscul de credit (riscul de afectare a capitalului și profiturilor ca urmare a neîndeplinirii de către debitor sau altă contra-partă a obligațiilor contractuale) crește pe măsura concentrării expunerilor (credite și alte active) băncilor față de grupurile de persoane aflate în legătură. În acest context, în scopul acoperirii și riscurilor specifice activității bancare, inclusiv celui de creditare și concentrare a expunerilor, banca este supusă unor cerințe prudențiale speciale, stabilite de Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (titlul III, cap. 3) și actele normative ale BNM adoptate întru aplicarea legii.

Respectiv, pentru identificarea, administrarea, monitorizarea, raportarea tuturor expunerilor mari ale băncilor în contextul nevoii de a asigura plata datoriilor și a minimiza pierderile pe care le pot suporta ca rezultat al concentrării expunerilor sale, băncile au obligația de a colecta și evalua unele date despre debitorii potențiali sau prezenți, inclusiv datele cu caracter personal, care ar permite identificarea unui potențial sau prezent grup de persoane aflate în legătură în raport cu care expunerea băncii ar fi calificată ca „mare” și, corespunzător, ar permite respectarea limitelor (praguri) stabilite ale expunerilor băncii și, în așa mod, limitarea și diversificarea riscurilor băncii.

Aceste proceduri au ca scop de a identifica grupul de persoane aflate în legătură cu persoana fizică-solicitantul de credit sau altui produs de creditare și calcularea expunerii băncii față de fiecare persoană din acest grup, pentru a aprecia dacă expunerea totală față de grupul de persoane constituie zece la sută sau mai mult din capitalul normativ total al băncii.

Concluzia instanței de apel privind caracterul excesiv al colectării datelor cu caracter personal ale rudelor de gradul I și II ale solicitantului creditului este una eronată, având în vedere scopul pentru care această colectare se realizează. Scopul colectării și prelucrării datelor cu caracter personal ale acestor subiecți nu constă în necesitatea de a decide de a acorda un credit unei persoane fizice în funcție de suma lui, în speță 30 000 de lei sau suma maximă a acestuia de până la 294,87 milioane lei (10% din capitalul normativ total al BC „Moldova-Agroindbank” S.A.), ci identificarea, administrarea, monitorizarea și raportarea riscului de concentrare a expunerilor băncii față de un grup de persoane care acționează concertat.

Suplimentar Colegiul mai reține că potrivit art. 26 din Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal (în vigoare la momentul emiterii deciziei contestate), controlul legalității prelucrării datelor cu caracter personal (în continuare – control) are drept scop verificarea corespunderii cu cerințele și a îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege de către operator sau persoana împuternicită de către acesta. Controlul este efectuat de către Centru în baza unui plan anual aprobat, care se publică pe pagina web a acestuia. Despre intenția efectuării controlului, Centrul informează operatorul sau persoana împuternicită de către acesta

cu 5 zile înainte de începerea acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute la art.27 alin.(2) și (4). În cazul în care, ca urmare a controlului efectuat, sunt constatate încălcări, Centrul emite decizia de suspendare a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, care va conține instrucțiuni pentru aducerea prelucrării datelor cu caracter personal în conformitate cu prevederile prezentei legi. Efectuarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal se suspendă până la înlăturarea circumstanțelor care au servit drept temei pentru emiterea deciziei. Operatorul sau persoana împuternicită de către acesta este obligată să înlătore respectivele circumstanțe în termen de 30 de zile de la emiterea deciziei de suspendare. În cazul în care operatorul sau persoana împuternicită de către acesta nu a înlăturat circumstanțele care au servit drept temei pentru suspendare în termenul stabilit la alin.(5), Centrul emite decizia de încetare a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, cu sau fără dispunerea blocării ori distrugerii datelor cu caracter personal neveridice sau obținute ilicit. Decizia de suspendare sau de încetare a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal poate fi contestată în instanța de contencios administrativ.

Conform art. 27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011, subiectul datelor cu caracter personal care consideră că prelucrarea datelor sale nu este conformă cu cerințele prezentei legi poate înainta Centrului o plângere în termen de 30 de zile din momentul depistării încălcării. În procesul soluționării plângerii, Centrul poate audia subiectul datelor cu caracter personal, operatorul și, dacă este cazul, persoana împuternicită de către operator și martorii, de asemenea poate dispune efectuarea unui control inopinat.

În urma examinării plângerii, Centrul emite o decizie motivată care prevede fie lipsa încălcării prevederilor legislației, fie suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, fie rectificarea, blocarea sau distrugerea datelor neveridice ori obținute ilicit. Decizia este comunicată părților interesate în termen de 30 de zile de la data primirii plângerii. Prevederile alin.(2) și (3) se aplică în mod corespunzător și în situația în care Centrul se autosesează cu privire la comiterea unei încălcări a drepturilor subiecților datelor cu caracter personal, recunoscute de prezenta lege. Operatorul, persoana împuternicită de către acesta sau subiectul datelor cu caracter personal pot contesta decizia Centrului în instanța de contencios administrativ.

Din analiza cadrului legal citat supra se deduce cert, că în urma examinării plângerii, Centrul emite o decizie motivată care prevede fie lipsa încălcării prevederilor legislației, fie suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, fie rectificarea, blocarea sau distrugerea datelor neveridice ori obținute ilicit.

Analizând dispozitivul deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal se reține că nici unul din punctele acesteia nu corespund rigorilor stabilite de art.27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08 iulie 2011 (în vigoare la momentul emiterii deciziei contestate).

De altfel, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nu a respectat nici termenul de examinare a plângerii care potrivit art.27 alin.(3) din Legea

menționată, este de 30 zile de la data primirii plângerii, iar examinarea pe parcursul a unui an și trei luni este excesivă.

Totodată, este de remarcat că prin prisma prevederilor art.71 și art.72 din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, Centrul nu este abilitat cu dreptul a oferi o interpretare oficială a Regulamentului cu privire la expunerile „mari”, aprobat prin hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr. 240 din 9 decembrie 2013, or actele de interpretare oficială a actelor normative, altele decât cele menționate la alin.(1)-(3), sunt adoptate, aprobate sau emise de autoritățile care au adoptat au aprobat sau au emis actele supuse interpretării.

Respectiv, doar Băncii Naționale îi revine competența legală de a aprecia produsele creditare care se încadrează în aspectele noțiunii de „expunere mare”.

Centrul eronat și-a arogat asemenea competențe, prin clasificarea creditului ce urma a fi solicitat de Ecaterina Macarevici la o anumită categorie. Prevederile actelor normative aferente proceselor de creditare trebuie interpretate „in corpore”, deoarece pe lângă solicitarea creditului de către debitorul potențial (asumării altui angajament al băncii) pot fi și credite deja acordate (alte angajamente asumate de bancă) sau care urmează a fi acordate persoanelor (asumate față de persoanele) care acționează concertat cu debitorul potențial, inclusiv rudele de gradul I și II, și care urmează a fi luate în calcul la determinarea expunerii totale față de grupul respectiv de persoane, dat fiind faptul că datorită legăturilor/acțiunii concertate toți aceștia pot fi expuși la același risc de neplată a datoriilor, în acest scop, banca are nevoie nu doar de informațiile despre solicitantul nemijlocit al creditului, dar și de informațiile referitoare la rudele lui de gradul I și II.

Referitor la argumentul recurenței că decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr.143 din 31 mai 2019 ar constitui o imixtiunea în activitatea instituțiilor financiar-bancare și doar Banca Națională a Moldovei, ar fi în drept să efectueze controlul asupra respectării cadrului normativ de către bănci, instanța de recurs îl apreciază ca unul greșit, or art. 2 din Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal, nu prevede careva excepții sau limitări în domeniul de aplicare, ce ar viza instituțiile financiar-bancare.

Domeniul de acțiune al prezentei legi nu se extinde asupra: a) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către operatori exclusiv pentru nevoi personale sau familiale, dacă prin aceasta nu se încalcă drepturile subiecților datelor cu caracter personal; b) prelucrării datelor cu caracter personal atribuite la secret de stat în modul stabilit, cu excepția celor indicate la alin.(2) lit. d); c) operațiunilor de prelucrare și transmitere transfrontalieră a datelor cu caracter personal ce se referă la făptuitorii sau victimele crimelor de genocid, ale crimelor de război și ale crimelor împotriva umanității, iar BC „Moldova-Agroindbank” SA nu se încadrează nici în una din acestea.

În consecință, instanța de apel a concluzionat eronat că decizia nr. 143 din 31 mai 2019, adoptată de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, corespunde exigențelor legale și respectiv urmează a fi respinsă cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva Centrului Național

pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoane terțe Banca Națională a Moldovei și Ecaterina Macarevici, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În același timp, Colegiul va reține ca fiind corectă concluzia instanței de fond referitor la admiterea pretenției reclamantei BC „Moldova-Agroindbank” SA cu privire la anularea deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 143 din 31 mai 2019, or după cum s-a menționat supra aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor legale.

Dat fiind că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, bazată pe judecarea formală a cauzei și interpretarea eronată a normelor legii materiale, iar prima instanță a judecat multiaspectual cauza și a dat o apreciere corectă raporturilor juridico-publice litigioase, prin prisma unei interpretări corecte a legii aplicabile speței, Colegiul ajunge la concluzia admiterii recursului depus de BC „Moldova-Agroindbank” SA, casării integrale a deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Conform articolului 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Sotate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Sotate pe Acțiuni împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoane terțe Banca Națională a Moldovei și Ecaterina Macarevici, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Aliona Miron